

सेवक संघ महाराष्ट्र राज्य
महोत्सवी वर्ष-२०२२

सेवक वार्ता

जुलै -२०२२

वर्ष -३, अंक-९

कार्यालय - संत एकनाथ नगर, भाग-१ 'यशोपर्व', एनव्हीजन कॉम्प्युटर ट्रेनिंग सेंटर, बिबवेवाडी, पुणे - ४११०३७

सेवक संघ विशेष वृत्त

धुळे शाखा विशेष उपक्रम

नंदुरबार वन विभाग सामुहिक वन हक्क व्यवस्थापन आराखडे तयार करण्याबाबत अपडेट .....

उप वन संरक्षक नंदुरबार वन विभाग यांचेकडून प्रायोगिक एकूण ५ गावांचे व्यवस्थापन आराखडे तयार करण्या - बाबत कार्यरिभ आदेशाप्रमाणे. त्याकामी गठीत ४ चमूचे कामांची प्रगती खालीलप्रमाणे आहे.

१) श्री. एस.के. गवळी व आर. एम. शास्त्री चमूने दि २ व ३ जुलै रोजी तोरणमाळ ता. धडगाव येथील सामुहिक वन हक्क क्षेत्रास भेट देऊन व ग्रामस्थांची सभा घेतली. हा चमू दि. ६ व ७ रोजी नवागाव ता. शहादा गावाचे सामुहिक वन हक्क क्षेत्रास भेट देणार आहेत.

२) श्री. जे.ए. पाटील व एन.एम. निकम दि १७ व १८ जुलै रोजी बिलमांजरे ता. नवापूर गावाचे सामुहिक वन हक्क क्षेत्रास भेट देऊन व ग्रामस्थांची सभा घेतली.

३) श्री. एम. कुलकर्णी व श्री धोपेश्वरकर चमूने दि २६ व २७ जुलै रोजी वाघाळे गावाचे सामुहिक वन हक्क क्षेत्रास भेट देऊन व ग्रामस्थांची सभा घेतली. त्यांना उत्तम सहकार्य मिळाले.

४) श्री.पी. आर. पाटील व बी.बी. जोमीवाळे चमू दि २ व ३ रोजी असली गावाचे सामुहिक वन हक्क क्षेत्रास भेट देणार आहेत. तोरणमाळ ता. धडगाव येथील सामुहिक वन हक्क व्यवस्थापन आराखडा तयार

झाला असून तो ग्राम वन हक्क समितीसमोर मान्यतेसाठी ठेवण्यात येईल.

अमरावती शाखा विशेष उपक्रम

वन कायदे विषयावर कार्यशाळा

श्री. संजय जगताप यांनी दि. २५०२७ जुलै रोजी आल्लापल्ली व सिरोंचा येथे वन कायदे विषयावर क्षेत्रीय कर्मचा-यांसाठी कार्यशाळा घेतली.

सेवक संघाचे जेष्ठ सदस्य व अनेक कामांचे समन्वयक, मार्गदर्शक श्री. पत्की सरांना अनेक सदस्यांनी वाढ दिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा देवून अभिनंदन केले.

श्री. रामदास पुजारी सेवानिवृत्त सहायक वन संरक्षक, हे पुणे शाखेचे आजीवन सदस्य झाले आहेत. त्यांचे सेवक संघ परिवारात सहर्ष स्वागत.

श्री. एस.के. गवळी यांच्या कामाची भारत सरकारच्या जलशक्ती मंत्रालयाकडून दखल

या अंकात

१. सामुहिक वन हक्क व्यवस्थापन आराखडे अपडेट	..... १
२. अमरावती वन कायदे विषयावर कार्यशाळा.	..... १
३. गवळी यांच्या कामाची जलशक्ती मंत्रालयाकडून दखल	..... १
४. आजीवन सदस्य	..... १
५. चिमणीचा पाडाव लेखमाला	..... २

भारत सरकारच्या जलशक्ती मंत्रालय, जल संसाधन नदी विकास व गंगा संरक्षण विभागाचे सहसचिव श्री संजय अवस्थी यांनी दिनांक ७ जुलै २०२२ रोजी जिल्हाधिकारी धुळे यांना पत्र लिहून कळविले आहे की, श्री एस के गवळी जे धुळे जिल्ह्यात राहतात त्यांची जानेवारी २०२० मध्ये झालेल्या राष्ट्रीय स्तरावरील जल संसाधना संबंधीच्या जन आंदोलन कार्यक्रम अंतर्गत करण्यात आलेल्या कार्याची दखल घेवून स्पर्धेत वॉटर हिरो म्हणून निवड करण्यात आली होती व त्यांना रुपये दहा हजार रकमेची बक्षीस व प्रमाणपत्र देऊन गौरवित करण्यात आलेले होते. श्री गवळी धुळे जिल्ह्यात राहत असून त्यांच्या जल संधारण विषयी केलेल्या कामाची वाखाणणी करण्याच्या करण्याचे दृष्टीनेअशी शिफारस करण्यात येते की त्यांच्या प्राविण्याचा जल व्यवस्थापनसंबंधी कार्यक्रमात आवश्यकतेप्रमाणे उपयोग करून घ्यावा.

या पत्राचे संदर्भात सेवक संघाचे जेष्ठ सदस्य व मार्गदर्शक श्री. पत्की सरांनी म्हटले की, " श्री एस.के. गवळी यांची अप्रतिम आणि गौरवशाली कामगिरी असून ती वनाधिकारी बांधवांसाठी मोठा सन्मान आहे. त्यांना सेवक संघाच्या दर्जाही मिळाला आहे. श्री

Sanjay Awasthi
Joint Secretary (RD & PP)
Tel: 011-23725477
COPD: 862420@doj.gov.in

गंगा नदीचे
जल संसाधन
नदी विकास व
गंगा संरक्षण
विभाग
एन वी जे
सी ब्लॉक, एन वी रोड-११००१
GOVERNMENT OF INDIA,
MINISTRY OF JAL SHAKTI,
DEPARTMENT OF WATER RESOURCES,
RIVER DEVELOPMENT AND
GANGA REGENERATION
SHAKTI BHAVAN BUILDING
RAJENDRA NAGAR, NEW DELHI - 110022
Dated: 07 July 2022

03. No. K-132592018/EC/7/11
Date: 07/07/2022

In pursuance of intimation of Honble Prime Minister of India for extending congratulations to water conservation management and to mark it as Jal Shakti with Jaagriti Declaration, the Department of Water Resources, River Development and Ganga Rejuvenation, Ministry of Jal Shakti has been implementing various schemes and programs for effective water resources management. "Water Heroes - Share Your Story" scheme is one such scheme of it.

2. It may be informed that the Ministry has been organizing the "Water Heroes - Share Your Story" contest since 2018 with the objective of promoting the value of water in govt. and for supporting country-wide efforts on water conservation and management with sustainability. The selection of the contest is going on as present.

3. In this regard, I would like to bring to your notice that Shri S. K. Gawali, who has been residing in your District, was selected as winner of the contest for the month of January, 2022 for his/her noteworthy efforts in water resource management. His/her contribution for water conservation and management through mass awareness activities, preservation of water bodies, cleanliness drive, etc. has been found to be exemplary. The Department has acknowledged the effort through a prize money of the Rs. 10,000/- along with a certificate.

4. It is felt that we need to appreciate the efforts of such "Water Heroes" and recommend for citation of the meritorious activities in water resources management of the "Water Hero" at District level by further involvement in relevant activities, as desired fit.

5. I would also request you to give wide publicity of the contest so as to enhance the participation of the people for the cause of water conservation and management. Details of the contest are available at <https://www.mwr.gov.in/water-heroes>.
03/07/2022

With regards,
Joint Secretary

Shri. Sanjay Awasthi, (S)
Collector & District Magistrate
Collector Office, New Administrative Building
District - Chhat. Maharashtra

सर्व अधिकारी
सेवक संघ

संयोजक
(Sanjay Awasthi)

सर्व अधिकारी
सेवक संघ

संयोजक
(Sanjay Awasthi)

संयोजक
(Sanjay Awasthi)

गवळी यांच्या या मेहनतचूर्ण कार्य व प्रयत्नाबद्दल त्यांचे अभिनंदन"

कार्यकारी मंडळ बैठक वृत्त

सेवानिवृत्त वन कर्मचारी संघ केंद्रीय कार्यकारी मंडळाची जुलै महिन्याची सभा झाली नाही.

*****

वृक्ष गणनाकामी धुळे शाखा पुन्हा प्रसन्नशील

महानगर पालिका धुळे कडून वृक्ष गणना करण्याकामी टेंडर काढण्यात आले होते. त्यासाठी धुळे शाखा पुन्हा प्रसन्नशील झाली व २१ जून सकाळी ११ वाजता रोजी मनपा धुळे कार्यालयात वृक्ष गणना टेंडर संबंधात pre bid meeting साठी धुळे शाखेचे अध्यक्ष व सचिव हजर राहिले आणि म्हणणे सांगितले. महानगर पालिका धुळे कडून जिओटॅगींग संगणक प्रणालीची अट शिथिल करण्यात आली नाही. सेवक संघाकडे संगणक प्रणाली नसल्याने निविदेत सहभागी होता आले नाही.

सेवक संघ धुळे शाखेचे सदस्य श्री. पी.एच. वाघ वकीलीस सुरूवात सेवक संघ शाखेचे पहिले अध्यक्ष श्री वाघ यांनी कायद्याची पदवी मिळवल्यानंतर धुळे सत्र न्यायालयात आपल्या व्यावसायिक वकीलीस सुरूवात केली आहे असे त्यांचे परममित्र श्री जयप्रकाश पाटील यांनी कळविले आहे. श्री वाघ हे मुख्यत्वे करून सट्ट्या दिवाणी व कौटुंबिक दावे चालवत आहेत, अशीही अधिकची माहिती मिळाली आहे. सेवक संघ धुळे शाखेच्या सर्व सदस्यांनी कौतुक केले आहे. सेवक संघ महाराष्ट्र परिवारातर्फे श्री. वाघ यांना त्यांच्या नवीन व्यावसायिक कामासाठी शुभेच्छा व त्याबद्दल त्यांचे विशेष अभिनंदन

चिमणीचा पाडाव... (मागील अंकावरून)

श्री. विश्वास सावरकर

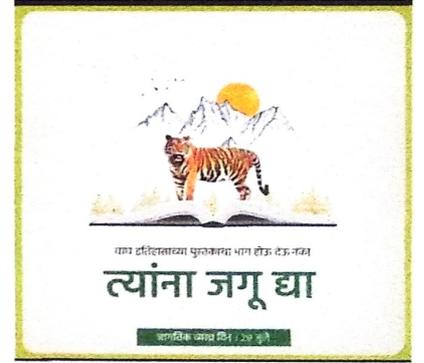
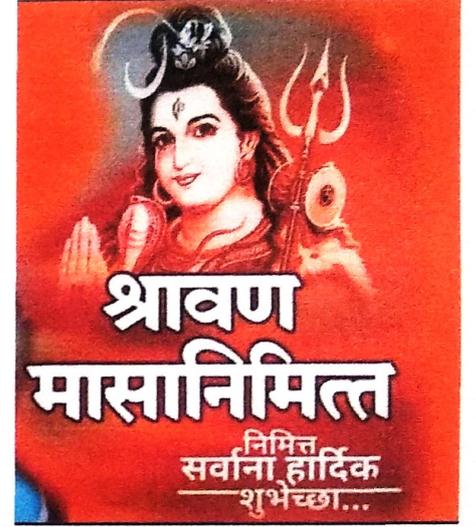
नशीब, अनेक विजेत्या पत्त्यांपैकी एक कार्ड आहे ज्याने मला अनेक दशकांनंतर चिमणी पडताना पाहण्यास सक्षम केले. रोजच्या दिनक्रमानुसार मी मेळघाटच्या जंगलात फिरत होतो. सकाळ झाली होती. मी राखाडी जंगली पाखरांचा एक कळप त्यांच्या चांगल्या कामात व्यस्त असल्याचे पाहिले होते—जमिनी खाजवणे, पाने फिरवणे आणि अन्नाचे

तुकडे उचलणे—बियाणे, कीटक, जंत इ. जे त्यांना फक्त पडलेल्या पानांमध्येच दिसतात आणि विखुरलेले गवत. मी चालत असताना अनेक सांबर, जंगली डुकरांचा आवाज आणि दोन भुंकणारी हरिण पाहिली होती. धुळीच्या रस्त्यावर मला बिबट्याचे पगमार्क दिसले. सांबर, गौर आणि पोर्क्युपिनच्या पायाच्या खुणाही होत्या. रस्ता वेळोवेळी दावा केलेल्या त्याच्या इतर रहस्यांना धरून होता. मी रस्ता सोडला होता आणि चिखल आम बाबा या स्थानिक आदिवासी समाजाचे देवतेच्या मंदिरासमोर उभा होतो, जो एका मोठ्या वाडग्याच्या आकाराच्या ग्रोहमध्ये वसलेला होता, उंच प्राचीन झाडांनी घनदाट जंगलात. बेसाल्ट खडकांच्या गडद अंतर्भागातून त्याच्या रहस्यमय प्रवासातून बाहेर पडताना एका झरेने त्यांची मुळे धुतली. मी वरच्या झाडांच्या छत मध्ये पक्षी पाहत असताना मला एक अतिशय विचित्र घटना घडताना दिसली. तिथे एक चिमणी आकाराचा पक्षी उडत होता आणि त्याच्या अगदी वरती, जणू काही त्याच्या पाठीवर एक मोठा राखाडी रंगाचा पक्षी घिरट्या घालत होता आणि मग त्याने त्या लहान पक्ष्याला त्याच्या मानेने पकडले होते आणि त्याच्या काटेरी फांद्यांतून नेले होते. निसर्गाने लांबलचक काटेरी काटेरी शस्त्रास्त्रे दिली आहेत. वन प्रोटोकॉलनुसार मी पक्ष्यांना त्रास दिला नाही. मी मोठा पक्षी सदरन ग्रे श्राइक म्हणून ओळखला पण तरीही लहान पक्षी ओळखू शकलो नाही. आक्रोश उडून गेल्यावर मी त्या छोट्या झाडाजवळ गेलो. मी पाहिले की लहान पक्षी, असहाय्य आणि अगदी मेलेला दिसत होता एक पिवळ्या घशाची चिमणी होती. ते काट्यावर टांगले होते. त्याच्या नाजूक मानेवरून काटा निघून गेला होता. बुचर पक्षी म्हणून ओळखले जाणारे श्राइक्स हे लॅनियस वंशाचे आहेत. वंशाचे नाव लॅटिन शब्दावरून आले आहे ज्याचा अर्थ कसाई असा होतो. श्राइक्स त्यांच्या भक्ष्याला - किडे, लहान सरडे इत्यादी काट्यावर मारतात जसे कसायाने कापलेल्या प्राण्याला हुकवर लटकवायचे. अशा प्रकारे श्राइक्समध्ये अशा आवडत्या साइट्स आहेत ज्या त्यांच्या लार्डर म्हणून काम करतात. श्राइकची हस्तकला पाहून मी खाली असलेल्या रस्त्याकडे परत

आलो ज्यावर प्रवासी - शिकारी आणि शिकार त्यांचे नशीब तपासत होते. माझी परतायची वेळ झाली होती. गळ्यात काट्यावर लटकलेल्या एकाकी चिमणीला मी मागे सोडले. एक जीव घेतला होता जेणेकरून दुसरा जगेल. श्राइक परत येण्याची आणि त्याच्या श्रमाचे बक्षीस मिळविण्याची वेळ वाट पाहत होती. विश्वास सावरकर. (समाप्त)

श्री. विश्वास सावरकर यांच्या मुळ लेखाचा संगणकीय अनुवाद.

-----00000-----

केवळ खाजगी वितरणासाठी
प्रकाशक-सेवक संघ, महाराष्ट्र, पुणे
संपादन - एस. के. गवळी